

Zámečnická ulička v Příboře - ulička plná řemeslníků...

Irena Nedomová

Na přednášce paní PhDr. Jany Koudelové z Národního památkového ústavu v Ostravě 13. dubna 2019 (přednáška v klášteře byla součástí Mezinárodního dne památek a sídel) padla zmínka o Zámečnické uličce. Ulička v Příboře už neexistuje a posluchače zajímalo, kdy se zbourala.

Nejdříve si připomeňme, že tato ulička začínala číslem 109 a končila číslem 117, rodným domem Sigmunda Freuda. Na něj navazoval dům č. 118 (a navazuje doposud) - tzv. sklípek. Byla to ulička přesně v místech, kde ještě nedávno stála tržnice s dřevěnými domky. Fotografie napoví.

rok 1957, archiv města Příbora

Začneme **číslem 109** a vzpomínkou bývalého pana kornikáře Lubomíra Loukotky: „Pan Löffelmann prodával hračky a školní potřeby, moc rád jsem tam chodil na barvy. To byly kotoučky velké asi jako pětikoruna a na spodní straně bylo na přilepeném papírku vytištěno, jaká je to barva: siena pálená, berlínská modř, okr světlý apod. Vrcholem blaženosti bylo, když jsem si tam jednou koupil zlatou a stříbrnou barvu, i když jsem je na nic nepotřeboval.“ Pan obchodník prodával i panenky, jejich „náhradní“ díly, věci patřící do papírnictví a další a další zboží lákající děti, ale i dospělé. (Zbourán 8. 12. 1975)

Podle údajů z archivu patřil Vojtěchu Löffelmannovi i sousední dům **č. 110**. (Zbourán 15. 12. 1975)

V roce 1973 se píše v kronice města, že **č. 111** patřilo Věře Adámkové a byl to bývalý dům M. Juraňové, sestry akad. sochaře Františka Juraně. (Zbourán 16. 12. 1975).

V **č. 112** bydlela paní Marie Lacinová.

Č. 113 - za první republiky zde bylo Venclovo (František) sedlářství a čalounictví. K tomuto domu se pojí jedna zajímavost - v r. 1756 přišel do Příbora ze Skalice nad Sázavou **Václav Pokorný** a založil v domě č. 113 lékárnu. Dům stál mezi ulicemi Zámečnickou a Etlzovou (za 1. republiky se tak jmenovala pozdější Freudova ulice a ulice ČSA). 22. 1. 1762 ale Václav Pokorný koupil domek č. 5 na „Horním předměstí“ (dnes Jičínská ulice č. 54, turistické infocentrum) a přestěhoval se do něj. Samozřejmě i s lékárnou – ta byla v domě do roku 2018.

Zpět k Fr. Venclovi - vyráběl a prodával brašny i například koňské chomouty, ale také - dnes bychom řekli – byl mistrem odborného výcviku. Dvakrát týdně vždy odpoledne docházel do tak zvané Pokračovací školy (sídliila v budově dnešní ZŠ Jičínské) a vyučoval tam svému řemeslu budoucí sedláře. Je také známo, že v letech 1919–1924 v domě prodával **zeleninu Adolf Vrabel**.

„Zajímavé bylo,“ říkával kronikář Příbora Lubomír Loukotka, „že když jste vešli do domu z uličky Zámečnické, byli jste v prvním poschodí. Sešli jste po schodech dolů do přízemí a vyšli druhou stranou na Etlzovu ulici!“ (dnes ČSA)

rok 1910, foto Státní okresní archiv Nový Jičín

V domě **č. 114** bydleli samí řemeslníci a živnostníci. Dům byl zajímavý i tím, že v r. 1903 přišel do Příbora Jan Richter a zřídil si v něm tiskárnu. Jan Richter pocházel z Místku. Před svým příchodem do Příbora pracoval ve Valašském Meziříčí. Tiskárnu měl podnikavý živnostník v domě celé 4 roky. Pak si našel lepší prostory na Místecké ulici v domě č. 472 a přestěhoval se tam. Je to dům mezi tzv. Palácem a železářstvím. Fasádu zdobí Fr. Palacký. Jan Richter ale ani v tomto domě nezůstal dlouho. Když se mu naskytl možnost koupit uzounký, ale dlouhý pozemek vpravo na konci

Masarykovy ulice, neváhal. Kronikář města Příbora Lubomír Loukotka k tomu řekl: „*Jan Richter si tak splnil svůj dlouholetý sen – sen mít kousíček lesa. Psal to ve svém deníku. Kdysi jsem ho měl k dispozici.*“ Byl to opravdu jen malinkatý lesík, ale tiskař byl spokojený. Na uzounkém pozemku si postavil tiskárnu. Dnes tady stojí Domov Příbor (seniorů).

Současníci budou vědět z povídání, že tady bylo stolařství Grossmannových a natěračství pana Talpy. To přešlo na zeťe Jana Veličku. Měl živnost: *Malířství písma a natěračství.*

Č. 115 - pan Loukotka uváděl, že původní dům byl zbourán už v r. 1959. Mimo jiné v něm v roce 1948 měla vetešnictví Eva Vaverková.

Číslo 116 – v 19. století dům, kde bydlel soukeník Břečka, také obuvník Václav Sládek, na počátku 20. století Amálie Grossmannová i s dětmi a od roku 1930 je v domě uváděn i Augustin Zajíc.

Všechny? tyto domy byly na počátku 70. let 20. století vykoupeny. Nebyl vykoupen dům Tomáše Balcárka **čp. 117**, rodný dům dr. S. Freuda (1856-1939), psychoanalytika. „*Zůstane zachován jako památka na slavného rodáka,*“ citace z kroniky města. Tomáš Balcárek, autodopravce, je jako vlastník domu uváděn v letech 1948 – 1983. V době, kdy se v domě narodil Sigmund Freud, dům vlastnila rodina Zajícova – Josef, Jan, Antonín, všichni byli zámečníci., U všech vykoupených domů se počítalo s demolicí. K té v roce 1973 sice nedošlo, ale „*hlásili se zájemci o odkoupení stavebního materiálu.*“ (citace z kroniky)

Pak to nastalo: v roce 1975 - 8. prosince byl zbourán dům pana Loffelmana č. 109 na křižovatce za radnicí (roh Jičínské a Čsl. armády), 15. prosince - č. 110, 16. prosince - č. 111 v ul. Zámečnické.

Pravděpodobně se bouralo dál, v kronice se až dočteme, že „*v týdnu od 29. 8. do 3. 9. 1977 byly odklizeny bouračky z domů č. 114 – 116 v Zámečnické ulici. Z celé uličky zbyl jen jeden dům – č. 117 rodný dům dr. Sigmunda Freuda, dříve dům Jana Zajíce, zámečnicka.*“

Někteří pamětníci říkají, že se mělo pokračovat s bouráním právě části ulice K. Čapky a mělo dojít k rozšíření cesty.

1968

70. léta 20. století

1969

1977

